

2020, 7(2): 126-128

Tema Editörlerinden

Sevgili Okurlar,

“İletişim Çalışmalarında Yeni Yaklaşımlar” başlıklı sayının hepimizin yaşamında dönüm noktası sayılabilecek, zor ama bir o kadar da öğretici bir döneme geldiği aşikâr. Editörler olarak bu durum hiç kuşkusuz bizi de derinden etkiledi ve özellikle sayıya olan ilginin yüksekliği bizi ayrıca düşünmeye sevk etti. Olumlu yönde tabii... Makale sayısının çokluğu her ne kadar editoryal ekibi ve hakemleri zorlasa da, bu dönemde bilimsel çalışma sayısının artması ve daha da önemlisi bunu toplumla buluşturma çabası bizi ayrıca mutlu etti. Sayının içeriğini oluştururken oldukça zorlandık ama bir o kadar da keyif aldık. Tüm katkı sunanlara içtenlikle teşekkür ediyor; editoryal süreçte ve ortaya çıkan sayıda hatalarımız olduysa affınıza sığınıyoruz.

Söz ettiğimiz gibi pandemi, hepimizin yaşamında önemli bir yere sahip ve 2020 yılı yakın tarihe bu şekilde damgasını vuracak. Dolayısıyla bu sayıya, pandeminin kişisel ve araştırma odaklı habitusa etkilerini konu alan iki yazıyla başlamak istedik. İlk yazı, Pınar Karababa`ya ait. Pınar Karababa, her birimizin hayatını yakından etkileyen COVID-19 pandemisinin akademik saha araştırmasına etkisini, feminist ve özdüşünümsel bir perspektiften ele alıyor. Yazar, pandeminin doğurduğu sonuçlardan birisi olan fiziksel uzaklığın, araştırmacının sahaya etkisi, araştırmacı ile katılımcı arasında oluşan hiyerarşi ve katılımcıya karşı olan sorumluluğu gibi meseleler üzerinde yarattığı sonuçları, pandemi öncesiyle kıyaslayarak kendi deneyimini tartışmaya açıyor.

Pandemi konulu ikinci yazı, Emre Koparan ve Bermal Bekalp`e ait. İzolasyon sürecinde iletişim ve üretim süreçlerine eğilen bu çalışma, salgın sırasında kapitalist sistemin varlığını sorunsuz bir şekilde devam ettirebilmesi için artarak devam eden evden çalışma/home-office sürecinde kadınların deneyimlerini konu ediniyor. Bu süreçle birlikte ev içi-ev dışı zaman veya çalışma saatleri arasındaki farkın neredeyse ortadan kalktığını, üç aylık ilk kapanma döneminde kartopu örneklem yöntemiyle derinlemesine görüşmeler yaparak ortaya koyuyor. Bu bağlamda güncel ve hem iş hem özel yasama için bir sorunu ortaya döken bu yazı, yakın gelecekteki iletişim ve üretim süreçleri için de ipuçları sunuyor.

Bir sonraki yazı, Nurcan Törenli ve Zafer Kıyan`a ait. Sosyal medya eksenli iletişim araştırmalarını konu, kuram ve yöntem açısından inceleyen bu çalışma, iletişim yönelimli sosyal medya araştırmalarını analiz ederek bu çalışmalarda kendisini gösteren araştırma eğilimlerini ve örüntülerini açığa çıkarmayı hedefliyor. Atif sayısı yüksek iletişim yönelimli 120 makaleyi niteliksel içerik analiz tekniği kullanarak altı başlık altında inceleyip kodlayan bu çalışma, iletişim alanında araştırma uzamına sayısal yöntemle yaklaşarak bağlamsal örüntüleri ortaya çıkarmasıyla ilgi çekiyor.

İlker Erdoğan`ın *Medya Arkeolojisi: Disipline Edilmemiş Bir Disiplini Tartışmak* başlıklı yazısı, medya arkeolojisinin bir disiplin olup olmadığını tartışmaya açan epistemolojik bir çalışma. Alanyazına eğilerek, medya arkeolojisinin modern medya teorisinde ve medya tarihinde ‘epistemolojik bir kopuşun ya da kırılmanın’ kanıtı olduğunu dile getiriyor; bir yandan da ‘materyalist bir epistemoloji’ olarak medya

çalışmalarına katkıda bulunduğunu ekliyor. Sonuç olarak, medya arkeolojisinin bir disiplin olarak tartışılabilir statüye sahip olduğunu ve disipline edilmemiş bir disiplin olduğunu öne sürüyor.

Erdoğan'ın ardından gelen yazısıyla Atilla Barutçu, normatif cinsiyet kategorilerini sarsması nedeniyle dikkat çekici bir gelenek olan köçekliği, erkek seyircilerin bakışı üzerinden tartışmaya açıyor. Barutçu, köçek performansının gördüğü kabulün ya da reddin sebeplerini, bu yaklaşımların arkaplanında işleyen dinamikleri, derinlemesine görüşmeler ve video analizlerin desteğiyle irdeliyor.

Ece Vitriyel, korsan film endüstrisine korsan film satıcılarının özdeşliğini üzerinden bakarak, bizleri farklı bir evrene taşıyor. Kapsamı giderek genişleyen görsel-işitsel korsanı, temsil biçimleri ve farklı dinamiklerden etkilenen algı üzerinden çalışıyor. Vitriyel, ikisi kısa metraj toplam yedi yerli filmi odağına alan bu çalışmayla, korsan filmcilerin ağırlıklı olarak *arthouse* sinema ve sinefillikle ilişkili kültürel araçlar olarak betimlendiklerini ortaya koyuyor. Bir yandan da Türkiye film endüstrisinin tekelleşmiş yapısına gönderme yapıyor.

Bir sonraki yazıda, Nilüfer Pınar Kılıç, Çanakkale Savaşı'nı konu edinen *Nusrat* isimli dijital oyunu, bellek kavramı üzerinden analiz ediyor. Kılıç, *Nusrat* oyununu, Roland Barthes'ın göstergebilimsel perspektifini de işe koşarak, ulusal tarih inşası çerçevesinde tartışıyor.

Betül Aydoğan ise makalesinde, Tinder ve Happn gibi konum temelli çevrimiçi tanışma uygulamalarının kadınların flört deneyimine olan etkilerini ele alıyor. Aydoğan, uygulamayı kullanan kadınlarla yaptığı derinlemesine görüşmelere dayandığı makalesinde, özellikle konum verisinin flört deneyimi üzerindeki etkisini mesele ederek, bu verinin aşinalık hissinin oluşmasını sağlayarak güven verici bir temel yarattığı sonucunu ortaya koyuyor.

Yasemin Özkent, son dönemin popüler dizilerinden birisi olan *Stranger Things*'i, metinlerarasılık ve nostalji kavramları aracılığıyla değerlendiriyor. Metinlerarasılığı tartışırken Roland Barthes'ın, nostalji ve pastiş kavramlarını ele alırken de Frederic Jameson, Linda Hutcheon ve Svetlana Boym'un yaklaşımlarına yaslanan Özkent, *Stranger Things* dizisinin, postmodern anlatının başarılı bir örneği olduğunu iddia ediyor.

Sayımızın tek İngilizce yazısı Mikail Boz'a ait. *Tanrıların derin arzuları* adlı filmde, yaratılış miti, tabuların ihlali ve modernliğin inşasına bakan bu çalışmada, Boz, mitografi ve sinema ilişkisine belli bir sinema metni üzerinden eğiliyor. Levi-Strauss'un öne sürdüğü ikili karşıtlıklara dikkat çeken bu yazı, geleneksel Japonya'ya dönüş özlemini, modernitesiz modernleşme söylemiyle açıklıyor.

Yine sayının tek tema dışı yazısı ise Toygar Sinan Başkan'a ait. Aziz Nesin'e ait *Zübük* adlı romana iktidar kavramı üzerinden yaklaşan bu çalışma, tahakküm ve tabiiyet ilişkilerini serimliyor. Romanda yer alan *Zübük* karakteri, kurnazlığı, manipülatif yetenekleri ve fesatlığı sayesinde kurduğu tahakküm ve siyasette hızla yükselmesi nedeniyle, bu ilişkileri incelemek için hem elverişli hem de keyifle takip edilen bir örgü sunuyor.

Bir yandan tüm yazıları keyifle okuyacağınızı umuyor, bir yandan da yine bu sayıda yer verdiğimiz bir kitap eleştirisi ve iki röportajı da atlamamanızı öneriyoruz. Bunun yanında, özellikle tema bağlamına dair raflarda yeni yer alan, Aslı İgit ve Özge Sayılın editörlüğündeki, "Dijital İletişim: Kuram ve Araştırmaları" başlıklı çalışmaya ve Lev Manovich'in "Cultural Analytics" (Kültürel Analiz) başlıklı kitabına dikkat çekmek istiyoruz. Özellikle veri bilimi, dijital kültür ve veri görselleştirme konularına meraklıysanız, kaçırmayın.

Katkılarınızı heyecanla bekliyoruz, keyifli okumalar!

Aslı Telli Aydemir
Ozan Çavdar